

WIELKI POST: NASZE PRYWATNE REKOLEKCJE

DRUGIE PRZYKAZANIE KOŚCIELNE – CZ. II

PRZYNAJMNIEJ RAZ W ROKU PRZYSTĄPIĆ DO SAKRAMENTU POKUTY

Współczesne nauczanie Kościoła

Pontyfikat sługi Bożego Jana Pawła II stał się okazją do przyjrzenia się jeszcze raz praktyce sprawowania sakramentu pokuty. Ojciec Święty zwracał się nade wszystko do kapłanów, by nie zaniedbywali zasiadania w konfesjonale i z całą mocą przekonywali o potędze Bożego miłosierdzia oraz o konieczności nawrócenia i przemiany życia. Kościół stara się podtrzymać praktykę spowiedzi pierwszopiątkowej nie tylko jako element osobistej pobożności, ale nade wszystko jako znak dla świata, który ciągle potrzebuje nawrócenia.

Analizując każde z osobna słowo tworzące drugie przykazanie, należy powiedzieć, że:

- „*przynajmniej raz w roku*” oznacza niezbędne minimum, poza które nie można wyjść bez narażenia się na ciężkie niebezpieczeństwo dla swojej duszy: błędzi ten, kto uznaje, że „*ten jeden raz*” w zupełności wystarcza (przecież z reguły człowiek myje się tak często, jak często się brudzi, a nie tylko raz do roku); częstotliwość spowiedzi uzależniona jest z jednej strony od częstości popełniania grzechów ciężkich, z drugiej zaś - od osobistej pobożności i świadomości poważnych zagrożeń, które nas spotykają w życiu (pokusy, okazje do grzechu);

- „*przystąpić do sakramentu pokuty*” oznacza skorzystać z odpowiednią dyspozycją duszy ze wskazanej formy sakramentalnej (chodzi o tzw. spowiedź uszną wobec kapłana) - zwykle jest to spowiedź w konfesjonale, poprzedzona odpowiednim przygotowaniem (rachunkiem sumienia), obejmująca najpierw niezbędne informacje o penitencji (kto się spowiada, kiedy była ostatnia spowiedź, czy odprawiona została pokuta), następnie wyznanie grzechów ciężkich (konkretne nazwanie ich, bez przemilczania czy przeinaczania, określenie ich liczby i okoliczności) i powszednich, zapewnienie o żalu i postanowieniu poprawy, prośba o rozgrzeszenie i zadanie pokuty; należy również bardzo poważnie potraktować pouczenie dawane przez kapłana i ściśle zastosować się do wskazań co do sposobu naprawienia krzywd i wypełnienia warunków pokuty.

Istotny jest moment rozgrzeszenia, w którym kapłan wypowiada słowa: „*Bóg Ojciec miłosierdzia, który pojednał świat ze sobą przez śmierć i zmartwychwstanie swojego Syna i zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów, niech ci udzieli przebaczenia i pokoju przez posługę Kościoła. I ja odpuszczam tobie grzechy w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego*”. Penitent

powinien wtedy odpowiedzieć: „Amen”. Oznacza to całkowitą akceptację tego, co się dokonało w sakramencie i gotowość do wypełnienia warunków pokuty. Dziękczynienie Panu Bogu za Jego miłosierdzie winno być naturalną kontynuacją sakramentu (np. w postaci osobistej modlitwy przed Najświętszym Sakramentem).

Formą osobistego zaangażowania się w rozważane treści niech będzie przypomnienie sobie pięciu warunków sakramentu pojednania (z pytaniem: czy je wypełniam?) oraz wprowadzenie praktyki codziennego rachunku sumienia (np. przy modlitwie wieczornej; na początku można stosować wzory zawarte w modlitewnikach, później należałoby bardziej skupić się nad rozpoznaniem już własnymi wadami i nad sposobem walki z nimi). Ważne będzie również wskazanie konkretnej daty następnej spowiedzi (np. za miesiąc), a także zastanowienie się nad tym, czy należałoby zdobyć się na spowiedź z dłuższego okresu (od ostatnich rekolekcji, z kilku lat, a nawet całego życia, gdy przygotowujemy się do jakiegoś niezwykle ważnego wydarzenia w naszym życiu, szczególnie zaś przed spodziewaną śmiercią).

Poza sakramentalne akty pokutne

Oprócz sakramentu pokuty, który ma moc gładzenia grzechów istnieją jeszcze inne formy aktów pokutnych, podobnych wprawdzie do sakramentu, ale ich zadaniem jest oczyszczenie się z grzechów powszednich, czyli lekkich.

Jeżeli pokutę jako taką określimy mianem aktu higieny duchowej, to sakrament pokuty z pewnością możemy porównać do kąpieli oczyszczającej całe ciało człowieka z największych brudów, a wszelkie inne akty pokutne do umycia rąk czy twarzy przed posiłkiem na przykład.

Do najbardziej znanych i powszechnie praktykowanych poza sakramentalnych aktów pokutnych należy tzw. spowiedź powszechna przez którą przygotowujemy się do godnego udziału w Eucharystii. Spowiedź powszechna ma wszelkie cechy sakramentu pokuty, ale nim nie jest. Podczas spowiedzi powszechniej publicznie wobec Boga i naszych bliźnich wyznajemy grzechy, wzbudzamy akt żalu i otrzymujemy przebaczenie lekkich przewinień.

Drugim powszechnie praktykowanym aktem pokutnym jest potrójne wezwanie, które podczas Mszy świętej kierujemy do Baranka Bożego, który gładzi grzechy świata, bezpośrednio przed Komunią świętą z prośbą, aby zmiłował się nad nami i obdarzył nas swoim pokojem.

Aktem pokutnym jest także każdorazowe wzbudzenie żalu za wszystkie popełnione grzechy podczas codziennych, zwłaszcza wieczornych modlitw po rachunku sumienia.